

Ο ΛΥΧΝΟΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΛΗΘΙΝΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ (Ματθ. 6, 22-33)

†ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

(Διασκευή ομιλίας στη Φιλιπιάδα, στις 28/6/1998)

Τα εσωτερικά μάτια

Στο Ευαγγέλιο που ακούσαμε, μιλάει ο Χριστός για κάποια εσωτερικά μάτια που συνήθως τα ξεχνάμε. Τα μάτια της ψυχής. Αυτό είναι φανερό, γιατί δεν τα χαρακτηρίζει «άρρωστα ή υγιή», αλλά «απλά ή πονηρά». Δηλαδή με λέξεις που εκφράζουν ηθικό ποιόν.

«Ο λύχνος του σώματος εστίν ο οφθαλμός». Το αισθητό μάτι, φωτίζει το σώμα μας, όπως το λυχνάρι φωτίζει τη νύχτα. Εάν το μάτι σου είναι υγιές, έχεις σωστή αντίληψη για τον γύρω κόσμο. Εάν το μάτι δεν πάει καλά, τα βλέπεις όλα αλλοιωμένα. Και φυσικά δεν έχεις σωστή σχέση με το γύρω σου υλικό κόσμο, μια και τον βλέπεις παραμορφωμένο.

Αποτέλεσμα; Κάθε ματιά και μεγαλύτερη πλάνη. Ακόμα πιο λαθεμένες αντιλήψεις. Πιστεύουμε ότι κάτι είδαμε, μα αυτό που είδαμε δεν είναι η πραγματικότητα. Δεν έχει καμιά αξία. Το λυχνάρι λοιπόν, διαλύει το σκοτάδι και μας δίνει τη δυνατότητα να διακρίνουμε τα διάφορα αντικείμενα. Ανάλογα, το μάτι μας -που είναι το λυχνάρι του σώματος- όταν είναι γερό, γεμίζει φως την ζωή μας. Και έτσι μπορούμε να βαδίζουμε, να εργαζόμαστε, να ζούμε.

Αλλά υπάρχει και ένα άλλο λυχνάρι. Όχι του σώματος, αλλά της ψυχής. Πρόκειται για ένα άλλο μάτι, εκτός αυτό που έχουμε κάτω από τα φρύδια μας. Είναι ο νους μας. Μάτι και αυτό της ψυχής. Φωτίζει την πνευματική μας ζωή. Δεν είναι για να βλέπουμε την ύλη. Είναι κάτι το μεγαλύτερο και σπουδαιότερο. Τούτο το μάτι παίρνει φως, όχι από τον ήλιο, αλλά από το νόμο του Θεού και την πίστη.

Τι λέμε για τους σωματικά τυφλούς; Κάθε πάτημα και παραπάτημα. Σε κάθε βήμα κινδυνεύουν να τσακιστούν. Λίγο αυτό το κακό και μικρό μπροστά στην ψυχική τύφλωση που συμβαίνει όταν ο νους εξ αιτίας της υποδούλωσής μας στα πάθη, παύσει να είναι «απλούς και αγαθός». Τότε η ζημιά δεν περιορίζεται στο να μην βλέπουμε τον αισθητό ήλιο. Αλλά νεκρώνεται η ψυχή. Παύουμε να

βλέπουμε τον Ήλιο της δικαιοσύνης. Έχουμε αγνωσία Θεού.

Πρώτα ο γιατρός

Γύρω στο 1000 μ.Χ. βασιλιάς της Γαλλίας ήταν ο Λουδοβίκος ο 11ος, άνθρωπος πλούσιος και δυνατός. Φρόνημά του ήταν, ότι αξία έχει στη ζωή να κάνεις ό,τι θέλεις. Να περνάς όσο το δυνατόν καλύτερα. Και γι' αυτό έκανε ό,τι τον ευχαριστούσε. Όμως ήρθε η ώρα που ο Λουδοβίκος έπεσε στο κρεβάτι βαριά άρρωστος. Αισθάνεται ότι τελειώνουν τα ψέματα. Οι δυνάμεις του τον εγκαταλείπουν. Πάει όλο προς το χειρότερο.

-Φωνάξτε γιατρό! Διατάζει.

Του φέρνουν τον ένα μετά τον άλλο. Μηδέν αποτέλεσμα.

-Βρείτε τον καλύτερο, ξαναλέει. Μην λυπάστε τα λεφτά.

Καμμιά βελτίωση.

Του λέει ένας ευσεβής αυλικός:

-Βασιλιά μου, θέλεις να καλέσουμε και έναν ιερέα;

Με τα πολλά τον κατάφεραν, αφού του υποσχέθηκαν ότι μαζί με τον ιερέα, θα καλούσαν και έναν φημισμένο γιατρό. Έφτασαν μαζί γιατρός και ιερέας. Τον ρώτησαν:

-Ποιός να περάσει πρώτος;

Ο ετοιμοθάνατος βασιλιάς, δεν είχε υγιές το μάτι της ψυχής, δηλαδή το νου του, για να διακρίνει το σημαντικό. Έμοιαζε -όπως λέγει ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος- με άμυαλο άνθρωπο, που στολίζει το πλοίο του πριν ένα επικίνδυνο ταξίδι, αλλά δεν νοιάζεται που ο καπετάνιος είναι μόνιμα μεθυσμένος. Και γι' αυτό δε μπόρεσε να καταλάβει, ότι άμεση προτεραιότητα, δεν είναι η αρρώστια, αλλά η αμαρτία. Και φώναξε:

-Ο γιατρός! Ο γιατρός πρώτος! Ο παπάς να περιμένει...

Τι διαφορετικό φρόνημα είχε ο άγιος Αρσένιος ο Καππαδόκης. Τις τελευταίες μέρες του, τις πέρασε στο νοσοκομείο. Δέχθηκε να πάει εκεί μετά πολλές παρακλήσεις των πνευματικών του τέκνων.

Τα τελευταία λόγια του, δεν ήταν ικεσίες να σπεύσουν γύρω του οι καλύτεροι γιατροί. Ήταν κήρυγμα:

«Την ψυχή, την ψυχή να φροντίζετε περισσότερο και όχι τη σάρκα που θα πάει στο χώμα και θα την φάνε τα σκουλήκια».

Φρόντισε να κοινωνήσει. Έφυγε, χωρίς κανένα δίπλα του, για την αληθινή ζωή κοντά στον Χριστό. Ήθελε να μένει μόνος, για να μη τον αποσπούν από την προσευχή. Στο χέρι του κρατούσε σφικτά όχι τα κλειδιά κάποιου χρηματοκιβωτίου, αλλά ιερό λείψανο του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου.

Πού δίνεις προτεραιότητα;

Εμείς ποιόν από τους δύο θα μιμούμαστε; Θα είχαμε την καλή αγωνία, μήπως δεν προλάβει να έλθει ο ιερέας να μας συμφιλιώσει με τον Θεό; Είπε ο Κύριος: «Ζητείτε πρώτον την Βασιλείαν του Θεού». Όλα τα άλλα είναι μικρότερα.

Συνεχίζοντας ο Χριστός την διδασκαλία του και επιδιώκοντας να μας αποδεσμεύσει από τον πλούτο και τις μέριμνες που μας τυφλώνουν πνευματικά λέγει: «Χωρίς αμφιβολία, η ψυχή αξίζει περισσότερο από το φαγητό και το σώμα από το ρούχο». Ναι, η ψυχή αξίζει περισσότερο από το όποιο φαγητό, τη γεύση, την διασκέδαση. Η διασκέδαση, διαρκεί λίγο. Η ψυχή είναι αιώνια. Και το πολυτελέστερο ρούχο, τι αξία μπορεί να έχει μπροστά στο σώμα; Δεν είναι πολύ σπουδαιότερο πράγμα το σώμα από το ρούχο; Άμα ένα ρούχο το βρεις ανθυγιεινό, το πετάς. Όσο και να κοστίζει.

Με βάση τις συγκρίσεις ψυχής και τροφής, σώματος και ενδύματος συμπεραίνουμε:

- Τα μέσα -ο εσωτερικός κόσμος του ανθρώπου- είναι πιο πολύτιμα από τα «έξω». Τα «έξω», είναι αυτά που βλέπουμε γύρω μας και μας γοητεύουν. Τα μέσα είναι τα αισθήματά μας, τα φρονήματά μας. Αυτά μετρούν. Όχι τα έξω, τα πρόσκαιρα. Έστω και αν φαντάζουν στα μάτια του κόσμου. Και ακόμη;
- Τα «εκεί» αξίζουν πολύ περισσότερο από τα «εδώ». Τι είναι τα εδώ; Είναι τα επίγεια αγαθά. Πρόσκαιρα, προσωρινά. Τα εκεί είναι αιώνια. Και ατελεύτητα. Γι' αυτό είπε ο Χριστός: «Μη κάνετε τέτοια λάθη! Ζητείτε πρώτον την Βασιλείαν του Θεού που είναι αιώνια. Τα άλλα θα σας προστεθούν». Με άλλα λόγια: Αφού ο Θεός σας έδωσε τα πολυτιμότερα: το σώμα και την ψυχή, δεν θα σας δώσει τα πιο ευτελή; Την τροφή για τη συντήρηση της ζωής και τα ενδύματα για το σώμα;

Ασχοληθείτε σεις με μένα -συνεχίζει ο Κύριος - για να ασχοληθώ εγώ με σας. Ασχοληθείτε με την ψυχή σας, για να ασχοληθώ με το σώμα σας. Ανυψωθείτε προς τα άνω, για να χαμηλώσω προς τα κάτω. Τι τιμή για μας, να μας δίδεται η εντολή να ασχοληθούμε με τα ανώτερα, τα πνευματικά, και να αφήνουμε στο Θεό τη μέριμνα για τα κατώτερα. Τα υλικά.

Προσοχή στις επιλογές

Μας λέει ο Χριστός: προσέξτε στις επιλογές σας! Κάθε μέρα βρισκόμαστε σε διλήμματα. Και γοητευμένοι από εκείνο που κάνει εντύπωση, από τα ωραία του κόσμου, προτιμάμε το τιποτένιο. Έτσι χάνουμε το ουσιώδες.

Πόσες φορές δεν προτιμήσαμε:

- Τους επίγειους θησαυρούς, από τον επουράνιο πλούτο;
- Το χορτασμό με γευστικά φαγητά, από την εγκράτεια που τρέφει την ψυχή μας;
- Την διασκέδαση ή την καλοπέραση, από τη Βασιλεία του Θεού;

Και δείξαμε στην πράξη ότι θεωρούμε:

- την τροφή, ανώτερη από την ψυχή. Και,
- τη ζωή μας, πιο πολύτιμη από τη Βασιλεία του Θεού.

Όμως έτσι, δεν βλέπουμε σωστά ούτε τον εαυτό μας, ούτε το συμφέρον μας.

Κάποτε ένα ιερέας συμβούλευε ένα πλούσιο να κοιτάζει όχι μόνο τα χρήματα, αλλά πρώτα απ' όλα τον Θεό και την ψυχή του. Απαντά ο πλούσιος:

-Το χρήμα το βλέπω πάτερ. Αυτά που μου λες, δεν τα είδα ποτέ.

Ο ιερέας χωρίς να μιλήσει έγραψε με μικρά γράμματα σ' ένα χαρτί τη λέξη ΘΕΟΣ.

- Τι λέει εδώ; Ρώτησε τον πλούσιο.

-Θεός, απάντησε.

Μετά πήρε ένα νόμισμα και σκέπασε τη λέξη «Θεός».

-Βλέπεις τώρα; Τι γράφει;

-Δεν βλέπω τίποτε άλλο, παρά μόνο το νόμισμα, απάντησε ο πλούσιος.

-Έχεις δίκιο. Είπε ο ιερέας και έφυγε χωρίς να προσθέσει λέξη.

Ανάγκη περισυλλογής

Απλά μας τα λέει ο Κύριος... Μα για να ωφελούμεθα, πρέπει να εμβαθύνουμε στους λόγους Του. Να μην υιοθετούμε ό,τι μας έρχεται. Να μη βλέπουμε μόνο τα «έξω». Να θέλουμε τον ψυχικό μας κόσμο, όχι όπως είναι, αλλά όπως έπρεπε να είναι. Όμως για να σκεφθούμε έτσι, πρέπει να κάνουμε «λίγη περισυλλογή». Πότε η περισυλλογή γίνεται σωστά; Όταν γονατίσουμε μπροστά στην εικόνα του Χριστού και τον ρωτήσουμε: «Χριστέ μου, πώς με βλέπεις; Βαδίζω καλά; Μίλησέ μου». Θα μας απαντήσει ο Χριστός... Θα μας πει τι στραβό κάναμε στη ζωή μας. Τόσο καθαρά, που θα το καταλάβουμε.

Είπε ο Χριστός: Μη χάνετε τον καιρό σας, μη κουράζεστε να μεριμνάτε μόνο για τα θέματα της επίγειας ζωής. Ρίξτε μια ματιά, στα πετεινά του ουρανού και στα άνθη. Είδατε ποτέ άνθρωπο ντυμένο τόσο όμορφα, σαν το κρίνο; Ούτε ο βασιλιάς Σολομών δεν ντύθηκε ποτέ τόσο όμορφα.

Αν ο Θεός φροντίζει για την ύπαρξη, την ωραιότητα και την τροφή των ελαχίστων δημιουργημάτων του, δεν θα φροντίσει για τον άνθρωπο; Γιατί λοιπόν γεμίζετε άγχος και αγωνία; Γιατί αφήνετε στη μέριμνα να καταταραννεί τη ζωή σας; Μη φέρεστε ανόητα. Βάλτε προτεραιότητα. «Ζητείτε πρώτον τη Βασιλεία του Θεού και την δικαιοσύνην αυτού».

Ο Χριστός ίδρυσε την Εκκλησία του για να διδάσκει στον κόσμο την μεγάλη αλήθεια: πρώτα η Βασιλεία του Θεού και μετά όλα τ' άλλα. Γι' αυτό ερχόμαστε στο ναό και στεκόμαστε μπροστά στον Χριστό. Για να τον ρωτάμε και να μας απαντάει.

Ας παρακαλέσουμε τον Κύριο να μας φωτίσει να ξεπεράσουμε την εξωστρέφεια που μας διαλύει και να μας ενισχύει να ζητούμε «πρώτον την Βασιλείαν του Θεού και την δικαιοσύνην αυτού». Αμήν.